

Uchwała Nr XXI/123/16
Rady Gminy w Kiernozi
z dnia 30 grudnia 2016 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2017 - 2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 i 1579) oraz art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016, poz. 575, poz. 1583 i 1860) **Rada Gminy w Kiernozi** uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 - 2019, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kiernozia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Przewodniczący Rady Gminy
w Kiernozi
Janusz Wasilewski

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kiernozi na lata 2017 - 2019

I. WSTĘP

Gminny program wspierania rodziny na lata 2017-2019 w Gminie Kiernozi opracowano w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną. Rodzina, jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczaniu dziecka. Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do pełnoletniości tj. ukończenia 18 roku życia. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców, bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro dziecka jest zagrożone, powinno być ono chronione przez władze publiczne. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia, to

główne problemy dezorganizujące życie rodzin i najczęściej występujące przyczyny niedostosowania społecznego dzieci.

W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i odpowiednie służby zobligowane są do wspierania rodziny oraz do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny te wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwycięzenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej i odpowiednie wsparcie materialne.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej zdolności do prawidłowego funkcjonowania. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. DIAGNOZA

Gmina Kiernozia jest gminą typowo rolniczą, a jej mieszkańcy to przede wszystkim właściciele indywidualnych gospodarstw rolnych. Gminę tworzy 20 jednostek pomocniczych (sołectw). Jak wynika z danych Urzędu Gminy, wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku obszar Gminy zamieszkiwało 3.503 mieszkańców, wśród których: 1.787 stanowiły kobiety, natomiast 1.716 to mężczyźni. Brak na terenie gminy przemysłowych zakładów pracy, a istniejące podmioty gospodarcze to rodzinne firmy, głównie w dziedzinie transportu, usług, budownictwa oraz handlu. Część mieszkańców znajduje zatrudnienie na terenie gminy w takich instytucjach jak: szkoły, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii, Ośrodek Zdrowia, Bank Spółdzielczy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Duża część mieszkańców jednak poszukuje i znajduje zatrudnienie poza miejscem zamieszkania. Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Łowiczu było zarejestrowanych 105 osób bezrobotnych z terenu Gminy Kiernozia, co stanowi 4,81% ogółu ludności gminy, będących w wieku aktywności zawodowej (od 18 lat do 65 lat). Najbardziej powszechnym

budownictwem w gminie Kiernozia są budynki jednorodzinne, w których zamieszkują rodziny czasami dwupokoleniowe. Brak budownictwa socjalnego.

Z różnych form pomocy w 2015 roku z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kiernozi skorzystało ogółem 128 osób, co stanowi 3,65% ogółu ludności gminy.

Z analizy sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że w latach 2014 – 2016 wzrosła liczba rodzin z zaburzoną funkcją opiekuńczo – wychowawczą, którym udzielono wsparcia w osobie asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej.

Rodziny, którym udzielono wsparcia w osobie asystenta rodziny

2014 rok			2015 rok			2016 rok		
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
1	5	4	5	31	24	6	37	28

Rodziny objęte pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kiernozi w latach 2014-2015

Rodziny		Rodziny z dziećmi						
Rok	Ogółem	Ogółem liczba osób	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2014	73	226	13	8	7	6	3	3
2015	66	210	13	7	6	6	4	7

Najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2015 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	43	146
Bezdomność	1	1
Bezrobocie	27	87
Niepełnosprawność	23	70
Długotrwała lub ciężka choroba	25	77

Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem w tym:	20	93
- rodziny niepełne	7	24
- rodziny wielodzietne	10	59
Przemoc w rodzinie	0	0
Alkoholizm	13	32
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
Brak umiejętności przystosowania do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0

Z danych statystycznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu wynika, że **4 dzieci** z terenu Gminy Kiernozia znajduje się w spokrewnionych rodzinach zastępczych oraz **1 dziecko** znajduje się w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej. Z danych uzyskanych Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich w Łowiczu wynika, że **3 rodziny** mają ograniczoną władzę rodzicielską i stały nadzór kuratora zawodowego i kuratorów społecznych, dzieci z tych rodzin zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej.

III. PODSTAWA PRAWNA

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Kiernozia na lata 2017 - 2019 określa zadania własne Gminy wynikające z:

ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r, poz. 575 z późn. zm.),

ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930)

ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, z późn. zm.),

ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r., poz. 2083 z późn. zm.),

ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654.),

ustawy z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech (Dz. U. z 2016 r. poz. 157).

IV. ANALIZA SWOT

Mocne strony	Słabe strony
1. Opracowana i przyjęta Gminna	1. Bezrobocie,

<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kiernozia.</p> <p>2. Praca asystentów rodziny z rodzinami dysfunkcyjnymi.</p> <p>3. Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje asystentów rodziny i pracowników socjalnych działających na rzecz rodziny.</p> <p>4. Zabezpieczenie środków na rzecz realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny.</p> <p>5. Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego (porady psychologa).</p> <p>6. Funkcjonowanie placówki służby zdrowia na terenie gminy.</p> <p>7. Funkcjonowanie placówek oświatowych na terenie gminy.</p> <p>8. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.</p> <p>9. Obiekty sportowe: boisko wielofunkcyjne i boisko sportowe, siłownia zewnętrzna.</p> <p>10. Prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży przez Gminny Ośrodek Kultury w Kiernozi (taniec breakdance, zajęcia plastyczne, zajęcia wokalu itp.).</p> <p>11. Prowadzenie zajęć z dziećmi i młodzieżą przez Gminną Bibliotekę Publiczną m.in. korzystanie z Internetu, nauka origami, spotkania z młodymi twórcami poezji, wychwytywanie talentów, organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi, organizowanie konkursów poetyckich, gier itp.</p> <p>12. Realizacja programów profilaktycznych.</p>	<p>2. Uzależnienia członków rodzin.</p> <p>3. Brak Ośrodków Wsparcia dla rodzin na terenie powiatu.</p> <p>3. Wysokie koszty utrzymania rodzin.</p> <p>4. Ograniczona liczba miejsc w przedszkolu.</p> <p>5. Trudna sytuacja lokalowa, brak mieszkań socjalnych na terenie gminy.</p> <p>6. Niska świadomość i mała gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.</p> <p>7. Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>8. Niska świadomość rodziców w sprawach edukacyjnych i wychowawczych.</p> <p>9. Brak organizacji pozarządowych działających na rzecz wspierania rodziny działających na terenie gminy.</p> <p>10. Zbyt duże obciążenie dodatkowymi zadaniami pracowników socjalnych .</p>
---	---

Szanse	Zagrożenia
1. Współpraca rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych. 2. Powołanie asystenta rodziny (wspieranie rodzin w rozwiązywaniu ich problemów i przywrócenie im funkcji wychowawczo-opiekuńczych). 3. Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny. 4. Ustanowienie rodzin wspierających. 5. Dążenie do reintegracji rodziny. 6. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego. 7. Edukacja rodziców.	1. Zanik więzi rodzinnych i tradycji spowodowany „pędem życia”. 2. Wzrost zjawisk patologicznych przemoc, alkoholizm i inne uzależnienia. 3. Zaniedbania przez rodziców obowiązków opiekuńczo-wychowawczych 4. Uzależnienie rodziny od pomocy społecznej oraz zjawisko dziedziczenia biedy. 6. Ograniczone środki finansowe na realizację zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są dzieci i rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej z terenu gminy Kiernozia oraz rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

IV. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE

Cel główny programu:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

- 1) Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
- 2) Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.
- 3) Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.
- 4) Prowadzenie pracy z rodziną biologiczną i podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

V. REALIZACJA PROGRAMU

Działanie	Wskaźniki	Realizator	Okres realizacji
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom (zasiłki okresowe, celowe, świadczenia rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, stypendia.)	Liczba rodzin objętych pomocą	GOPS, Urząd Gminy, placówki oświatowe	2017-2019
Realizacja Programu „Rodzina 500+”	Liczba dzieci objętych programem	GOPS	2017-2019
Dożywianie dzieci	Liczba dzieci objętych dożywianiem	GOPS	2017-2019
Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Liczba uczestników wypoczynku	GKRPA. Placówki oświatowe, GOK, Biblioteka	2017-2019
Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny	Liczba wspieranych rodzin i dzieci.	GOPS	2017-2019
Wspieranie rodzin i dzieci przez pracowników socjalnych	Liczba wspieranych rodzin i dzieci.	GOPS	2017-2019
Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	GOPS	2017-2019
Finansowanie rodzin wspierających (w razie potrzeby).	Liczba rodzin wspierających.	GOPS	2017-2019
Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających i asystenta	Liczba szkoleń	GOPS	2017-2019

rodziny (w razie potrzeby).			
Współpraca z kuratorami sądowymi i społecznymi, policją, placówkami oświaty, placówkami służby zdrowia, Gminą Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Poradnią Leczenia Uzależnień w celu wypracowania działań profilaktycznych.	Liczba osób objętych wsparciem	Placówki oświatowe, Policja, Kuratorzy, Służba zdrowia, GKRPA, ZI	2017-2019
Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego (psycholog)	Liczba przyjętych osób będących w kryzysie	GOPS, GKRPA	2017-2019
Monitoring sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej	Liczba osób	GOPS, Placówki oświatowe	2017-2019

Program realizowany jest przy udziale:

- 1) Urząd Gminy w Kiernozi
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kiernozi
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 4) Placówek Oświatowych
- 5) Zespołu Interdyscyplinarnego
- 6) Policja
- 7) Placówki Służby Zdrowia
- 8) Kuratorów Sądowych
- 9) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu

VI. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- 1) Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
- 2) Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny
- 3) Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych.
- 4) Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.
- 5) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.

- 6) Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
- 7) Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
- 8) Wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodzin.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy i w jakim stopniu pozwoliły na realizację celów Programu.

Ewaluacja Programu będzie odbywać się na bieżąco przez cały czas. Raport z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzany, co roku. Równoległe trwać będzie proces monitorowania programu. Do dnia 31 marca każdego roku będzie składane sprawozdanie Radzie Gminy Kiernozia z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie 3 letniego Gminnego Programu Wspierania Rodzin na lata 2017-2019 odbywać się będzie ze środków własnych budżetu Gminy Kiernozia, dotacji z budżetu państwa na rzecz zadań własnych i zleconych, programu rządowego wspierania rodziny. W 2017 r. na realizację programu zostanie uwzględniona w budżecie gminy kwota w wysokości 10.000,00 zł.

Wysokość środków na realizację programu w następnych latach będzie corocznie uchwalana w budżecie gminy przez Radę Gminy Kiernozia.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 będzie wyznaczony pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kiernozi.